

speciális azonosítókat. Ha nagy lesz az érdeklődés, a használati időt egy órára fogják korlátozni.

Az első tapasztalatok szerint az Internet használatba adása olyan beruházás, amelyre még a szűkös anyagi körülmények között is érdemes áldozni.

(Hegyközi Ilona)

96/104

SARGENT, G. – MORRIS, A.: Practical implications of the introduction of flexible learning techniques to an IT-based course = Educ.Inf. 13.vol. 1995. 2.no. 91-102.p. Bibliogr. 6 tétel.

Egy információtechnológiára alapuló egyetemi tantárgy rugalmas oktatási módszerének gyakorlati vonatkozásai

Használók képzése -felsőoktatásban; Információtechnológia; Oktatási módszer

A cikkben ismertetett projekt célja egy információtechnológiára épülő tantárgy (Adatbázis alapismertetek) tanításánál alkalmazott rugalmas oktatási technika értékelése. A hallgatók két csoportját hagyományos módszerrel oktatták, amely előadásokból, megbeszélésekből és gyakorlati foglalkozásokból állt. Egy másik két csoportnak, amelyik rugalmas oktatásban részesült, egy speciálisan előkészített tanulási útmutató csomagot osztottak ki, amelyik ismertetéseket, feladatokat, egy floppy lemezt és önkiszolgáló teszteket tartalmazott. A tanfolyam végén mindkét csoportot azonos módszerekkel értékelték (záróvizsga, kiértékelő kérdőív stb.), s megállapították, hogy a rugalmas oktatásban résztvevők lényegében ugyanolyan eredményeket értek el, mint a hagyományos tanított csoport. A használt technikáknak az elfogadásában sem találtak lényeges különbséget a két csoport között. A cikk, kitérve az erőforrások megteremtésére is, bemutatja a szóban lévő kötetlen tanfolyam bevezetésének követelményeit, s tárgyalja az elért rugalmasság mértékét.

(Autoref.)

INFORMÁCIÓELŐÁLLÍTÁS, -MEGJELENÍTÉS ÉS -TERJESZTÉS

Adatok, információk rögzítése, digitalizálás

96/105

DHAKA, R.P.S. – ARORA, Kamlesh – NISHI P.: Optical character recognition: a boon or bane = Ann.Lib.Sci.Doc. 41.vol. 1994. 4.no. 121-126.p.

Optikai karakterfelismerés: áldás vagy átok?

Alakfelismerés; Hatékonyság; Szoftver

Az optikai karakterfelismerés (Optical Character Recognition, OCR) mint a papír alapú információk elektronikus hordozókra történő konverziójának eszköze újabban ismét előtérbe került. A cikk különféle OCR szoftverekkel eltérő körülmények között végzett adatbeolvasási kísérletek eredményeit adja közre. Következtetésként megállapítja, hogy az OCR még nem képes kiváltani az adatok kézi begépelését, s ezért Indiában a fő adatbáziselőállítók továbbra is az utóbbi módszert használják. John Rose, az Uneso szakembere hasonló vizsgálatokat végezve hasonló következtetésre jutott, s megállapította, hogy ugyanaz az OCR szoftver különféle szövegekkel különféle eredményeket ad. Az indiai kísérlet során a legjobb eredményeket a német kiadványokkal érték el, a nyomdai előállítás kiemelkedően jó minőségnek köszönhetően.

(Autoref. alapján)

Lásd még 37

Audiovizuális, elektronikus, optikai információhordozók

Lásd 52, 55, 69, 75, 97, 107-111

KÖNYVTÁRGÉPESÍTÉS, KÖNYVTÁRÉPÜLET

Könyvtárgépesítés általában

Lásd 38

Számítógép-szoftver

Lásd 73

Elektronikus könyvtár

96/106

GRAHAM, Peter S.: Requirements for the digital library = Coll.Res.Lib. 56.vol. 1995. 4.no. 331-339.p. Bibliogr.

Az elektronikus tudományos könyvtár berendezkedése tartós szolgáltatásokra

Dokumentumszolgáltatás; Egyetemi könyvtár; Elektronikus könyvtár; Kutatás információellátása; Megőrzés

Egyre több könyvtár foglalkozik elektronikus információk kezelésével, de eddig egyetlen tudo-

mányos könyvtár sem kötelezte el magát ezeknek az információknak a szolgáltatására olyan hosszú távon, mint ezt a hagyományos információhordozókkal tette. Amíg ezek a hosszútávú elkötelezettségek megszületnek, a jelen megoldásai csak ideiglenesek lesznek, így addig, amíg a hálózati erőforrásoknak nincsen állandó helye, katalogizálásuk is csak ideiglenes lehet, igaz, átmeneti elektronikus anyagok katalogizálására mindig is szükség lesz.

A felhasználói igények maradnak, amelyek eddig is voltak: a használók megbízhatóan fellelhető, könnyen hozzáférhető információkat igényelnek. Az elektronikus környezetben a hozzáférés eszközeinek szükségessége nyilvánvalóbbá válik.

Néhányan (nem könyvtárosok) azon a véleményen vannak, hogy a könyvtáraknak nem kell beszerezniük elektronikus dokumentumokat, mivel azok amúgy is megtalálhatók valahol a hálózaton. Ezek elfelejtik, hogy valakinek felelősséget kell vállalnia az információért, ami mindig is a könyvtárak felelőssége volt.

Biztosítani kell a biztonsági tárolás és az információk szükség szerinti visszatöltésének (Backup/Restore) mechanizmusait, méghozzá minél kevesebb emberi ráfordítással. Nem kell minden adatnak azonnal hozzáférhetőnek lennie, egyes anyagok lassabb, s így olcsóbb hordozókon is tárolhatók.

Kérdés, hogy a tárolóhelyeken az információ magában vagy metainformáció kíséretében legyen meg. Ezzel kapcsolatban említhetők az SGML headingjei, a hipertext kapcsolatok.

A hosszú távú megőrzésnek az információhordozók és szoftverek frissítését is magába kell foglalnia. A fizikai struktúrán túl meg kell őrizni a művek intellektuális integritását is. Meg kell határozni, hány helyen kell tárolni az elektronikus információkat, hogy megőrzésük és a hozzáférhetőség biztosítva legyen, de a duplikáció mértéke se legyen túl magas. Meghatározó lesz ebben a kérdésben a nemzeti és regionális érdekek érvényesülése, a hálózatok sávszélessége, gyorsasága és ezek költségvonzata is.

Foglalkozni kell dokumentumok részeinek visszakeresésével és elérésével, egyes dokumentumfajták elavulásának, hatályon kívül helyezésének jelzésével is.

A hagyományos dokumentumok indexelésére, referálására, katalogizálására létrejött eljárások működni fognak az elektronikus információ